Kaupunginvaltuusto 16.11.2026

Valtuutettu Essi Lindberg ym. aloite: Valtuustoaloite Wivi Lönnin muistolaatan kiinnittämiseksi Puolalan koulun seinään

Arkkitehti Wivi Lönnin (18721966) suunnittelema koulurakennus osoitteessa Torninkatu 4 on arvokas osa Turun rakennus- ja koulutushistoriaa. Alun perin Turun ruotsalaiselle yhteiskoululle suunniteltu rakennus toimii nykyisin Puolalan koulun käytössä. Se on Lönnin ainoa Turkuun suunnittelema ja toteutunut rakennus. Rakennus ansaitsee muistolaatan, joka tekee sen suunnittelijan ja hänen elämäntyönsä tunnetuksi. Lönn oli Suomen ensimmäinen oman arkkitehtitoimiston perustanut nainen ja merkittävä koulurakentamisen kehittäjä. Hän laati urallaan noin 30 koulurakennuksen suunnitelmat ja toi eurooppalaisilta opintomatkoiltaan uusia ajatuksia suomalaiseen rakentamiseen. Hänen osaamisessaan korostuivat toimivat tilaratkaisut ja rakenteiden hallinta. Esimerkiksi Tampereen suomalaisessa tyttökoulussa hän korvasi ahtaita käytäviä valoisilla ja avarilla halleilla. Lönnin ammattitaidosta kertovat myös useat arkkitehtuurikilpailujen voitot. Hänen monipuoliseen tuotantoonsa kuuluu koulujen lisäksi asuinrakennuksia, teollisuuden rakennuksia ja julkisia merkkirakennuksia, kuten Tampereen keskuspaloasema sekä yhdessä Armas Lindgrenin kanssa suunnitellut Helsingin Uusi ylioppilastalo ja Tallinnan Estonia-teatteri. Lönnin työ vahvisti myös koulutuksen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Hän suunnitteli muun muassa lastentarhoja, työväenasuntoja ja hoivan tiloja. Helsingin Ebeneserkodissa hän huomioi lasten tarpeet ja osallistui siten lapsilähtöisen suunnittelun kehittämiseen. Itsenäisenä ammatinharjoittajana ja työnantajana Lönn avasi tietä muille naisarkkitehdeille. Hän palkkasi toimistoonsa naisia ja tarjosi heille mahdollisuuksia kehittää osaamistaan aikana, jolloin naisten uramahdollisuudet olivat rajalliset. Hänen esimerkillään oli merkitystä useille arkkitehtisukupolville. Tästä huolimatta hänen työnsä jäi pitkään vähälle huomiolle suomalaisen arkkitehtuurin historiankirjoituksessa. Muistolaatta olisi konkreettinen ja pitkäikäinen tapa antaa Lönnin elämäntyölle sen ansaitsemaa tunnustusta ja vahvistaa Turun rakennusperinnön tunnettuutta. Se kertoisi oppilaille, kaupunkilaisille ja Turussa vieraileville rakennuksen suunnittelijasta sekä sen yhteydestä kaupungin suomen- ja ruotsinkieliseen koulutushistoriaan. Samalla se tarjoaisi koululle luontevan lähtökohdan paikallishistoriaa, arkkitehtuuria ja tasa-arvon kehitystä käsittelevälle opetukselle. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Turun kaupunki toteuttaa ja kiinnittää Wivi Lönnin elämäntyötä ja rakennuksen historiaa esittelevän muistolaatan Puolalan koulun Torninkadun yksikön ulkoseinään osoitteessa Torninkatu 4. Laatan sisältö ja sijoitus valmistellaan yhteistyössä museopalvelujen, koulun ja kiinteistön omistajan kanssa rakennuksen arkkitehtuuria ja kulttuurihistoriallisia arvoja kunnioittaen. Laatta toteutetaan suomeksi ja ruotsiksi ja sijoitetaan siten, että siihen on helppo tutustua myös kadulta. Toteutuksessa tavoitellaan kestävää, rakennukseen sopivaa ja kustannuksiltaan kohtuullista ratkaisua. Turussa 16.11.2026 Essi Lindberg

Lindberg Essi (VIHR)

Kannattajat (17 kpl)

Wahlsten Aliisa (VIHR)
Ratilainen Niina (VIHR)
Lumme Riina (VIHR)
Helin Perttu (KESK)
Ahmadi Berhan (SDP)
Muurinen Seppo (KESK)
Uusitalo-Heikkinen Mervi (VAS)
Karjalainen Riitta (KESK)
Diop Paco (VAS)
Bell Claire (VAS)
Weber Konsta (VIHR)
Herlevi Saimi (VAS)
Ruusunen Mimmi (KESK)
Mäkipää Anna (VAS)
Vörlund-Wallenius Terhi (VIHR)
Lintunen Ville (SDP)
Rönkä Aino (VIHR)